

Almanach

För Året
Efter Frälsarens Christi Födelse,
1818.

Enn STOCKHOLMS Horizont,
Belägen wid 59 grad. 20 $\frac{1}{2}$ min. Polhögd.
Efter Hans Kongl. Maj:ts
Nådigste Stadgande utgifwen
Af Des Vetenskaps Academie.

Mån-Förm.
den 21 April.

Sol-Förm.
den 5 Maj.

Mån-Förm.
den 14 Oct.

STOCKHOLM,

Tryckt hos Johan Pehr Lindh.

Pr. säljes häftat och flurit för Twå Sk. 6 r:st. B:ko.

Åmål * = = 2 | Årskarby * = = 3 | Nerby Mo * = 23
 Årved = = = 16 | Hia By * = = 23

11ti NOVEMBER,

Carlstad * = 27 | Christianopol * = 9 | Jönköpning = 30
 Christdala (frea- | Ho * = = = 25 | Söderköping = 20
 tur=marknad) 3 | Ingatorp = = 5 | Wrigstad * = 2

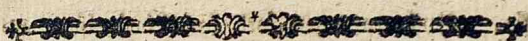
11ti DECEMBER.

Ålmgås * den 14 | Löfånger Kyrk. * 14 | Skåfsta * = 14
 Backe By = 15 | Nordinallng * 1 | Ulricehamn * = 9
 Burträll * = 9 | Nivala * = 15 | Umeå * = = 28
 Wulchn * = = 14 | Witeå * = = 1 | Wimmerby * = 14
 Herndland * = 28 | Kathan * = = 15 | Sver=Korned * 4
 Linöping * = 11 | Råneå * = = 29
 Guleå * = = 21 | Skellefteå * = 7

Föränderlig Marknad.

Strengnäs Samting * Måndagen efter i Svud. i Jastan

Od.

Odling af Kapsat.

Kapsat, en artsfrøbrønding af Brassica Napus L. och således samfrøgtning med Cottlands-Roswan, är en två-årig wäxt, eller som sås det ena året och blommar samt fröar sig det följande. Den har från längre tid tillbaka blifwit odlad i Holland, Tyskland, Frankrike och England, och fröna deraf presåde, till erhållande af den så kallade Kajokjan.

Svad odlingen angår, är en wäl brukad jordmån, hållt swartmylla, eller åtminstone der sand eller lera icke öfversluddas, för Kapsat den bästa.

Na. Nyß upptagen jord kan likwät åfwen användas, endast den blifwit wäl förd och från ogräs renad.

Det landet man ämnar begagna, sommars föres wäl och gddes om hösten, och blir, sedan gddisen är nedförd, till wären liggande, då det flere gånger ansås, att ogräs ej måtte taga öfwerhanden. I slutet af Juli eller i början af Augusti, föres för sista gången och härswas, hwarjemte medelst twärföror aflopp beredes för wattensamlingar, hvilka åfwen förekommas genom tjenligt fall af åkren och tillräcklige diken. Derpå utsås Rapsafrodet, i lungt wäder, tunt och jemt och för den orsaken med något sand utblandadt. Man sår 4, högst 5 kappar godt frö på tunnelandet, och nedharswas der genast med trähars, eller nedföres med årder. Senare än till medlet af Augusti månad bör icke sådden ske.

Efter åtta dagar eller förr uppkommer Rapsafaten och wäver ofta atnsbög innan wintern. Den ardna wären bortfryser då och förswinner öfwan jord; men följande wår uppskjuter från roten ett nytt

nytt bladstånd, som i Juli wäxer sina gula blommor; och sedan desse warat 2—3 wäcker, börja fröskidorne formera sig. När wädersteken är gynnande, mogna också desse snart och blifwa då ljusa bruna. På en torr och wacker dag afståres nu de skidbärande stånden med handfåra (ej lie, hållt en mängd frö skulle derigenom spillas), och läggas i tjäsa högar, samt i fall icke allt wore moget, (som då Rapsafaten wurit på lågländt ställe) lämnas några dagar i hög liggande att estermogna, hwar på fröna med kappar warsamt uttröskas, ute på marken, på stora busdanståcken, och derefter, sedan riset med råssa blifwit fränfilgt, sällas och rengöras, och sluteligen insbras på dyppet rum eller wind, att lagom tjockt utspridde, torfa, hwarunder de då och då omröras för att icke taga warma, och ändeligen kastas de med stöpa, till fullkomlig renhet från små och främmande ämnen.

Det återstående hwarest Rapsafaten warit skedd och wurit, må genast uppföras till Rågsutskide, eller också begagnas till korn, nästa wår. På ett till wårsåde bestämt land, skulle också Rapsafatsfrö kunna utsås till erhållande af godt grönsfoder för bostapen på sena hösten.

Som

Som frön af Rapsat brukas vanligtvis till Oljeslageri, bär det ju för dess hårdre sse, emedan man förmodar dem förlora något af deras oljattiga väsende genom uppstofs.

Äf en tunna frö kan fås 6—7 kannor olja, och kanske mera. Och liksom kaker erhållas vid Oljeslagerierne efter Linfrö, gifwer och Rapsatens dylika, ehuru de anses en fjerdedel sämre, men äro väl passande till blanning i dryck för kossapen, särdeles för mjölkföror. De böra dock gifwas dem i smärre portioner och tillhöra med annan gröfning; ty en sädre mängd ökar så mjölkens, att förna derigenom snart asmagra och gå förlorade. *)

För

*) Af beräkningar gjorde på förhållandet af wike ämnens insigtande på mjölkens mängd, har man funnit att vid affodring, en kappe gröfte-örter gör lika gott som 2 kappar gröft Råg, hwaraf 1 kapp är bättre än 4 kappar gröft Korn eller 6 kappar sådan Häre. Ändtilligen, att 3 kappar gröfte äro så gode som 4 kappar örter. 10—12 markes Linfröskator ärlwa uer mjölk än en kappe Korn. Rapsoljeskatorne äro, som

För Målare är Rosoljan icke duglig, hälst den icke torkar. Egentligen användes den till Lampor, ehuru den ryter och osar, och är således mindre tjenlig i Rum. På många ställen Utrikes, brukas Rosoljan i tarfligare matredningar, i stället för smör och annat fett. Och för att göra den mera användbar, och fränskilja den beska och mindre behagliga smak oljan vanligen hyser, har man företagit att slå den nyprämade oljan i jerngryta, hwilken sättes på lindrig eld, då under saktta uppfökning några sura Limsstifwor tilläggas, hvarmedelst-osmaken minskas och borttages.

Ett annat ännu förnämligare Reningss- och Förbättringssätt, synes det wara som Herr THE-NARD uppgifwet, nemligen att taga t. e. 2 lod god Vitriolsyra, som gjutes i en bouteille af ätminstone 3 stöps rymd, på ett godt stöp, förut ihåld Rosolja. Bouteillen skakas väl, då oljan straxt grumlas och blir svartgrön. Efter $\frac{3}{4}$ timas skwalpning, synes den liksom full af smått fnas, då

som sades, en fjerdedel sämre. Härefter kan en Hus-hållare äfwen uträfna med hwad fördel de sänande Kulle kunna användas. *Reg. Pl. Decon. s. 125.*

då man upphör att svealpa, och tillslås genast
 ungefär dubbelt så mycket watten som olja, hwars
 efter svealpning fortsättes ännu en half tima,
 Oljan sättes derpå under en weekas tid att klara
 na, men bör likwäl först uppvärmas till inemot
 kokhetta, eller och finsidtt Arita tillblandas för att
 så mycket bättre afföndra syran. Ju längre oljan
 står, ju klarare blir densamma. Slutligen afhäl-
 les den, eller affilås, hwilket sker bäst genom kars-
 bad ull eller Bomull, lagd i tratt. Genom förs-
 nyad operation sås oljan än hwitare, men likwäl
 fordras då endast hälften så mycket af Nitriolsy-
 ran, som förut.

Tabell.

Som under fastställda Fem Classer utwisar, i första
 Columnen deras Födelseår, som wid 1818 års början äro
 underkastade utskickning och i sebnare Columnen det års
 tal, med hwars utgång de äro omwilkorligen berättigade,
 att från allmänna Bewäringen entledigas.

	Född e in- om ne- danfrif- ne är.	Entledi- gade med lutet af nedan- nämde år
Wid 1818 års början underkastade Utskickning till National = Bewä- ringen.		
Första Classen, Unglingar af fullda 20 år = " " " "	1797	1822
Andra Classen, efter fullda 21 år =	1796	1821
Tredje Classen, af dem som fullt 22 år	1795	1820
Fjerde Classen, efter fullda 23 år =	1794	1819
Femte Classen, af 24 års ålder =	1793	1818
Wid 1819 års början, då de, som höra till nästföregående årets Fem- te Class, entledigas från Bewä- ringen, förändras Classerna på sätt som följer:		
Första Classen, Unglingar af 20 år	1798	1823
Andra Classen, " " af 21 år	1797	1822
Tredje Classen, " " af 22 år	1796	1821
Fjerde Classen, " " af 23 år	1795	1820
Femte Classen; " " af 24 år	1794	1819

Och så widare är efter annat.